

IT-teknologi afliver klasse- undervisning

Når eleverne bruger computere, ændres skolen. Den traditionelle industrialiserede undervisning får trange kår

Af HANNE B. JØRGENSEN

Computernes indtog i klasseværelserne vil skubbe voldsomt til en udvikling, hvor den traditionelle klasseundervisning ryger på pædagogisk museum. Eleverne vil meget af tiden komme til arbejde selvstændigt i små grupper. Læreren skal være inspirator og konsulent.

»I de første forsøg med informationsteknologi opdagede man, at man ikke bare kunne sætte computere ind i et klasserum og så undervise videre som man plejede. Eleverne begyndte at arbejde på egen hånd, disciplinen forsvandt og de hørte ikke efter, når maskinerne var tændt. Alene det, at de skulle se op over skærmen for at se læreren og tavlen,« siger Sisse Siggaard-Jensen, Forskningscenter for Pædagogisk IT-forskning på Danmarks Lærerhøjskole.

Det et år gamle center skal formidle de erfaringer, der hidtil er gjort med IT i undervisning – og udvikle kurser til lærerne.

»Det har jo vist sig i erhvervslivet, at skal man udnytte teknologien, kræver det en ændring af organisationen. Men teknikken giver ikke noget entydigt svar på, hvordan man skal gøre det med,«

at der er så mange valgmuligheder,« mener forskeren.

At computere er på hastig march ind i den danske skole er ikke længere til debat. Regeringen satser på, at der i år 2003 skal være fem-ti elever per nyere computer.

Det kræver, at kommunerne speeder investeringerne i maskiner op. Men det viser meldingerne fra mange kommuner faktisk sker. IT i skolen er det helt store satsningsområde for kommunerne i et valgår.

Regeringen regner også med, at teknologien vil ændre skolen bort fra den traditionelle klasseundervisning:

»Integrationen af IT i folkeskolen vil få afsmittende virkning på måden at arbejde, tænke, analysere problemer og finde løsninger. En udmåntning af IT kan derfor virke som en katalysator, som indgangssætter af de nødvendige og nyskabende læringsprocesser i folkeskolen, som forudsat i folkeskoleloven,« skriver regeringen i en rapport fra 1996 om IT i folkeskolen.

Farlig bog

I rapporten står der også lidt om, hvordan det nyskabende skal forstås: »større mulighed for at differentiere undervisningen, hvor det er ambitionen at bevæge sig hen mod en situation, hvor undervisningen understøtter den enkelte elevs udvikling i en selvstændig læreproces.«

Det betyder, at læreren skifter fra i høj grad at være en formidler af information til at blive den, der tilrettelægger undervisningen, vejleder og evaluerer, mener rapporten.

»Diskussionen for og imod er en parallel debat til dengang, hvor den masseproducerede bog blev trykt for første gang. Da talte man også om, hvorvidt det ikke ville ødelægge kulturoplevelserne, når man nu kunne sætte sig hen med hver sin bog. Det afspejlede sig i udtrykkene aspargesdreng, bogorm og lignende,« smiler Sisse Siggaard-Jensen.

»Tilsvarende er man i dag bange for, at børnene skal forsvinde ind i en firkantet skærmverden. Men det gider de da ikke. De arbejder sammen – og skulle nogen få lyst til at arbejde alene, er det vel også i orden. Bare de ikke gør det hele tiden,« siger hun.

Fremtiden vil kræve, at man både kan arbejde selvstændigt og arbejde i netværk, mener computer-skribenten Ole Grünbaum, som holdt et oplæg om uddannelse

danner børnene til i dag? I ved lige så godt som jeg, at svaret er nej. Skolen uddanner børn til at leve i en institution, hvor der bliver sørget for det hele fra morgen til aften. Og det er klart, at den helt store reform, det er jo at lave nogle uddannelser, som reflekterer det her, og det vil altså sige: en skole, hvor børnene selv skal tage initiativ, hvor de er i netværk, hvor de selv vælger deres projekter,« lød opgangen fra computer-eksperthen, som samtidig kalder sig selv en gammel hippie.

Klasse-undervisning

På Nørresundby Gymnasium har man konkret erfaret, at IT ændrer klasse-undervisningen.

Et par af skolens klasser startede i 1994 et forsøg sammen med Apple Computer (som sponsorer), hvor alle ele-

Det var her, man i begyndelsen blot forsøgte at genneføre almindelige klasseundervisning med computere ændt.

»Det har vist sig, at det er pædagogisk umuligt at realisere klasseundervisning med åbne maskiner samtidig. Elevernes koncentration suges bogstaveligt talt ned i computermaskineriet,« som en af lærernes kommentarer lyder.

»Enkelte af lærerne har været bekymrede over en stige grad af individualisering i d-klassen sammenlignet med såkaldte normalklasser. Andre har set det som en mulighed for differentieret undervisning,« skriver lektor Steen Hestehave, fra styringsgruppen.

»Som lærer vil man opleve, at man er pædagogisk må indrette en del af sin undervisning efter dette forhold, – ellers løber man let ind i fru-

suges bogstaveligt talt ned i computermaskineriet, mener nogle folkeskolelærere
Nørdfoto

Information

11/8 - 97

dring i undervisningen er opløsningen af den almindelige klasseundervisning.

Også på Holstebro gymnasium har man gennemført et projekt med computere til alle. Erfaringerne ligner dem fra Nørresundby. Men derudover er der sket en anden voldsom ændring i lærernes rolle:

For at mestre både de pædagogiske og faglige problemer er lærerne begyndt at arbejde i team, som sammen planlægger undervisningen. Det betyder, at lærernes traditionelle metodefrihed er deponeret hos gruppen. Og at undervisningen er blevet mere mere tværfaglig.

Et af de mest kendte forsøg med IT i folkeskolen, Janusprojektet, er netop afsluttet. Det handlede om tre folkeskoler og tre klassetrin. Den færdige rapport er endnu ikke skrevet. Men de foreløbige erfaringer ligner dem fra gymnasiet.

Selv helt små børn i anden klasse kan sagtens finde ud af arbejde med computere. Men undervisningsformen skal være små grupper, afbrudt af, at alle sætter sig hen til et fælles bord og får et kort kursus eller en introduktion.

Børnene bliver meget engagerede, når de får lov til at bruge computere. Og lærerne får mere arbejde med at planlægge. Også i Janus-projektet har lærerne erfaret, at team-samarbejde er nødvendigt, hvis IT skal ind i undervisningen.

»Alt tyder på, at der ikke er tale om, at børnene skal udskifte en form for viden med en anden. De skal kunne alt det, de kan i dag. Men desuden skal de lære det med IT. Der vil ske en fordobling af alle kulturfærdigheder,« siger